

Kramerius 5

Digitální knihovna

Podmínky využití

Knihovna poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: **Čechoslovan**

Vydavatel: **V. Švihovský**

Vydáváno v letech: **1911-[1918], 1911, 15.07.1911**

Číslo ročníků: **1, 23**

Číslo výtisků: **1, 23**

Datum vydání čísla: **15.07.1911**

Identifikátor ISSN: **2414-9373**

Stránka:

D O P I S Y.

O češtině a Češích v Něžíně

Dnes už ovšem není třeba se radovat z každé zkoušky jazyka českého v ruské vyšší škole, jako se radoval své doby K. Havlíček Borovský. Havlíček vyličil zkoušky jazyka českého žáků moskevského profesora Bod'anského se zřejmou tendencí ukázat, že již i v Rusku věnuje se oficiálně pozornost tomu jazyku, který ve své domovině r. 1843 ještě byl bezprávným psancem. Dnes se poměry hodně změnily, a i na Vltavě a Labi stala se čeština zkušebním předmětem, snad k malému potěšení zkoušených. Ale přes to vždy je zajímavé slyšet o českých přednáškách na Rusi, poněvadž znalost Cechů na Rusi bývá ubohá. Na historicko-filologickém ústavě kn. Bezborodko v Něžíně, na němž kdysi se učil i Gogol, připravují se gymnasiální učitelé. Letos z 23 studentů, kteří dokončili studia, 12 bylo na slovansko-ruském oddělení, kde se učí též českému jazyku. Přednášel o češtině prof. P. A. Zabolotskij, který své doby pobyl nějaký čas i v Praze, Brně a Vídni, zabývá se studiem české literatury a napsal již několik prací o česko-ruských literárních stycích. Prof. Zabolotskij podal obraz zvukosloví a tvarosloví českého jazyka, vložil dějiny českého národního obrození od konce XVIII. věku do r. 1848; kromě toho jeho žáci četli v praktických evičeních K. Havlíčka Borovského Obrazy z Rus, při čemž prof. Zabolotskij předléval obzor literární a vědecké činnosti Josefa Dobrovského, F. Durycha, Dobnera, Pelzla, Jungmanna, Safářika, Palackého, Kollára, Hanky, Celakovského a Havlíčka. Při zkouškách z českého jazyka předsedal prof. V. Petr, který v ústavě přednáší řecký jazyk. Studenti podrobili se písemné i ústní zkoušce z češtiny s úspěchem.

V Něžinském ústavě láska a úcta k českému národu vštepuje se mládeži nejen profesory slavisty, nýbrž i těmi představiteli české národnosti, kteří slouží v ústavě a v gymnasiu, při něm stávajícím. Dlouhá léta byl v ústavě profesorem klasických jazyků a inspektorem studenstva letos zesnulý A. Dobiáš, který stále všele vzpomínal na svou krásnou vlast a Zlatou matičku Prahu a dovedl svou lásku přenést i na své žáky, z nichž jest i nynější profesor českého jazyka na ústavě, P. A. Zabolotskij. Vedle

prof. Petra působí v Něžíně profesor Josef Dobiáš, bratr zesnulého A. Dobiáše, nyní ředitel gymnasia. V městě jest ještě řada vážených českých rodin, jako rodina p. Zbírala, nájemce Jansova pivovaru. Znalost českého jazyka a minulosti šíří se tedy i v Něžinském koutě Cernigovské gubernie, ve středu samé Ukrajiny.

Rus.

Dědova Hora.

(Gubernie Volyňská, újezd Ostrožský, pošta Krivin.

Obec naše, pokud stáří se týče, jest velmi mladá; kdyby se slavila desetiletí tedy by ještě až za rok mohla slaviti první. Založena byla totiž v letech 1902/3 asi 23 občany příšedšími sem z újezdů Rovenského, Dubenského a Ostrožského. Dnes čítá celkem 163 obyvatelů v rodinách: 30 českých, 2 polských a 1 ruské. Podrobněji ještě vyjádřeno, jest mužů od 17 let 40, žen 36; do 17. pak roku jest příslušníků silného pohlaví 52, slabého 35. Pokud pak náboženského vyznání se týče, pravoslavných rodin jest 27 (Češi až od r. 1890), katolických 7. Oněch 23 zakladatelů koupilo 297 desjatín po 207 r. a 25 kop., z nichž 35 desj. přepustili Malorusům. Nyní se platí za desjatinu do 500 r. Páda byla zprvu pustá, většinou křovisky pokrytá, která nám dala pernou práci, než jsme je odstranili a stopy po nich zahladili. Dnes již si na ni stěžovati nemůžeme: Daří se v ní obilí všeho druhu i chmel, který v dosti hojné míře pěstujeme. Vábec se činíme, seč jsme. Ale vzhledem k tomu, že jest nás poměrně tak málo, že máme se svou obcí tak krátkou minulost a dále, že jsme tak těžký začátek měli — máme ještě velmi mnoho dohánět. Ostatně i rozdělení půdy napovídá mnoho. Zádny ze zdejších hospodářů nemá přes 20 desj. Celkem jsou u nás 4 žací stroje, 14 mlátiček, 15 řezaček a j. v. Pokud se týče obchodu, živnosti a řemesel, máme zde toto zastoupení: 1 obchodník, 1 hostinský, 1 řezník, 3 truhláři a po jednom krejčí, obuvníku, kováři a truhláři. Pokud školy se týče, jsme zde celkem spokojeni: Máme tu Cechu učitele, který náš dorost připravuje naší drahé mateřštině, tak že chováme pevnou naději, že se nám neodnárodní. Českých žáků jest 29, ruští 2. Čisti a psáti česky znají Češi všichni, rusky však toliko 6. Knihovnu zde sice nemáme — ale

za to někteří jednotlivci mají 1—20 knih, které si ochotně vzájemně půjčují. Pokud časopisů se týče, odbírají se zde tyto: Besedy Lidu, Svět zvířat, Světozor, Lada, Vokrug světa, Niva a j.; mimo ně pak některé české neb i ruské knihy po sešitech vycházející. Spolkový život u nás spí spánkem spravedlivých; vlastně ne! Chystají se přípravy k založení Spolku vzájemného pojištění proti ohni. Kdy vstoupí v život, ještě se neví — ale když jest nás zde tak málo! S domorodci ze sousedních obcí žijeme v míru a nejlepším přátelství; vidouce naše pokroky a úspěchy v hospodářství, dbají i našich způsobů hospodaření, řídí se dle nich, tak že v tomhle směru jsme jim praktickými učiteli. Chmel však nepěstují. Šňatků smíšených dosud nebylo. Sousedi s námi tyto české obce: Holovel, vzdálený 6 verst, Krajev 18 v., Podlisky 20 v. Mezi Němci ve vzdálenosti 2—3 verst od nás jsou tito Češi v jedné kolonii: I. Rezáč, V. Hejna, I. Jenč, V. Kynšt, F. Cervený a Kalcovský V.; v druhé pak tito dva: I. Kubík a J. Cervenka.

Na konec uvedeme dosti zajímavý výklad — jak jej tradice uchovávala — jména „Dědova Hora“: Za knížete Jablonovského na místech nynější Dědovy Hory (patřila s Hrintálem k Moštěnici) býval dvořeček se zahradou, na kterém žil a jej opatroval miláček knížete, stařeček-děd.

A šel-li kdo, neb jel těmito místy (do lesa...) a druhý se tázal: „Kam, kam? byla odpověď: „Do děda na ropy“. A později, když se ptal, kam jde neb jede, dostal za odpověď: „Na dědovy ropy!“ A milý stařeček-děd, již dávno spí věčný sen, ale jméno: Dědova Hora, žije podnes!

V. M.

Spolek „Komenský“ v Kijevě.

V neděli dne 19. června pořádal „Komenský“ zahradní slavnost v dáči Ovčínikově. Po dvojím odkládání podařilo se konečně, že se dočkal příznivé pohody. Kijevským Cechům poskytnuta byla opět příležitost, by se jednou zase sešli a několik nenucených chvil mezi sebou strávili a při tom přispěli několika kopejkami na krásný účel — českou školu.

Počasi bylo vábivé, i mohlo se očekávat, povážíme-li, co v Kijevě Cechů žije, že zahrada všechny vítané hosty ani nepojme. Leč, ačkoliv byla slavnost oznámena v „Cechoslovanu“ a kromě toho na známé adresy rozesílány pozvánky, pohřešovala se velmi značná účast z města, a sice zvláště těch kruhů, kte-